

Suomenkielisen esiopetuksen ja 6-vuotiaiden lasten perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämistä koskevat periaatteet 1.8.2022 alkaen/MM

VD/11791/12.00.01.00/2021

Esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan (Perusopetuslaki 26 a §). Esiopetuksen erityisenä tavoitteena on edistää yhteistyössä kotien ja huoltajien kanssa lapsen kehitys- ja oppimisedellytyksiä sekä vahvistaa lapsen sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa leikin ja myönteisten oppimiskokemusten avulla (Valtioneuvoston asetus 422/2012 5 §).

Mikäli kunnassa on sekä suomen- että ruotsinkielisiä asukkaita, kunnan tulee järjestää esiopetusta molemmilla kielillä (Perusopetuslaki 4 §). Vantaalla suomenkielisen esiopetuksen järjestämisestä vastaa varhaiskasvatuksen palvelualue ja ruotsinkielisen esiopetuksen järjestämisestä ruotsinkielisten palveluiden palvelualue (Vantaan kaupungin hallintosääntö 1.8.2021, 4 luku 11 §, 6 §). Vantaalla suomenkielisen esiopetuksen järjestämispaikoissa voidaan antaa myös ruotsin kielikylypyesiopetusta, laajamittaista englannin kielistä esiopetusta sekä englannin kielirikasteista esiopetusta (Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelma 2021). Kunta voi järjestää myös perusopetukseen valmistavaa opetusta, joka on tarkoitettu niille maahanmuuttajataustaisille lapsille, joiden suomen kielen ja / tai muut valmiudet eivät riitä esi- tai perusopetuksen ryhmässä opiskelemiseen (Perusopetuslaki 5 §). Vantaalla järjestetään valmistavaa opetusta sekä esi- että perusopetusikäisille.

Opetuksen järjestäjänä kunta päättää esiopetuksen järjestämispaikoista, työpäivistä ja ryhmien muodostamisesta (Perusopetusasetus 852/1998 23a §).

Keskeiset muutokset

Opetuslautakunta on edellisen kerran päättänyt suomenkielisen esiopetuksen ja 6-vuotiaiden valmistavan opetuksen järjestämistä koskevista periaatteista (jäljempänä esiopetuksen periaatteet) 13.12.2016 § 13. Nyt esiopetuksen periaatteita esitetään muutettavaksi 6-vuotiaiden perusopetukseen valmistavan opetuksen ja esiopetusryhmien muodostamisen osalta. Yksityisten palveluntuottajien esiopetuskorvauksen tarkistaminen tuodaan lautakuntaan käsittelyyn erillisenä asiana keväen 2022 aikana, joten asiaa koskeva kohta esitetään poistettavaksi esiopetuksen periaatteista. Voimassa olevia periaatteita on tarkistettu myös suhteessa lainsäädännön uudistumiseen ja muuhun päätöksentekoon sekä lisäksi sanamuotoja yhdenmukaistettu.

6-vuotiaiden lasten perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämistä koskeva muutos

Opetushallitus on kehottanut tarkistamaan Vantaan 6-vuotiaiden lasten perusopetukseen valmistavan opetuksen (jäljempänä valmistava opetus) järjestämisen periaatteita. Vantaalla opetuslautakunnan päätöksen (13.12.2016 § 13) mukaisesti valmistavaa opetusta annetaan kunnallisten esiopetuksen järjestämispaikkojen lisäksi yksityisten päiväkotien esiopetusryhmissä.

Perusopetuslain 4 §:n mukaan kunta voi järjestää perusopetuslaissa tarkoitetut palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia ne perusopetuslain 7 §:ssä (yksityinen opetuksen järjestäjä) tai 8 §:ssä (valtion oppilaitos) tarkoitetulta perusopetuksen järjestäjältä. Kunta voi hankkia esiopetuspalvelut myös muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta.

Opetushallitus katsoo yllä olevan säännöksen perusteella, että perusopetukseen valmistavaa opetusta ei voida hankkia ostopalveluna yksityiseltä päiväkodilta eikä muultakaan palvelun tuottajalta, jolla ei ole perusopetuslain mukaista opetuksen järjestämislupaa.

Lapsivaikutuksina tämä voi tarkoittaa sitä, että valmistavaa opetusta tarvitseva lapsi ei jatkossa voi saada palvelua omassa esiopetusta järjestävässä yksityisessä päiväkodissaan. Lisäksi toimipaikkojen eriytymiskehityksen näkökulmasta säädös voi olla ongelmallinen. Se tuottaa tilanteen, jossa valmistava opetus keskittyy kunnallisiin toimipaikkoihin. Näistä seikoista huolimatta kunnan velvollisuus noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä velvoittaa muuttamaan järjestämisen periaatteita valmistavan opetuksen antamisen osalta yksityisissä päiväkodeissa. Esityksenä on toisin sanoen jatkossa antaa perusopetukseen valmistavaa opetusta ainoastaan kunnallisissa esiopetusryhmissä.

Esiopetusryhmien muodostamista koskeva muutos

Voimassa olevissa esiopetuksen järjestämisen periaatteissa määritelty esiopetusryhmän vähimmäiskoko, 13 lasta, on alun perin liittynyt opetus- ja kulttuuriministeriön suositukseen koulussa annettavan esiopetuksen ryhmäkoosta. Sen mukaan yhden opettajan esiopetusryhmässä saa olla enintään 13 lasta tai 20 lasta, jos ryhmässä on toinen koulutettu aikuinen. Päiväkodeissa järjestettävään esiopetukseen sovelletaan kuitenkin varhaiskasvatuslain säädöksiä ryhmäkoosta ja henkilöstömitoituksesta. Varhaiskasvatusasetuksen (753/2018) 1 §:n mukaan päiväkodissa tulee kasvatusta, opetusta ja hoitotehtävissä olla vähintään yksi henkilö enintään seitsemää enemmän kuin viisi tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevaa kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden.

Vantaalla esiopetus järjestetään pääosin päiväkotien tiloissa ja esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen osallistuu valtaosa lapsista. Näin ollen käytännössä valtaosassa ryhmistä sovellettavaksi tulevat varhaiskasvatuslain säädökset. Tämän vuoksi esiopetusryhmän vähimmäiskoko ehdotetaan nostettavaksi 14 lapseen, jolloin se on linjassa varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen kanssa. Toisin sanoen pienimmillään esiopetusryhmä olisi jatkossa kooltaan kahden työntekijän ja 14 lapsen ryhmä lukuun ottamatta päätösesityksessä todettuja poikkeustilanteita (integroitu, pienennetty tai erityisryhmä; ilta- tai vuorohoitoa tarjoava toimipaikka; kieli- tai vaihtoehtopedagogiikkaa tarjoava ryhmä; varhaiskasvatuspäällikön muu erityinen perustelu).

Vantaalla kasvatuksen ja oppimisen lautakunta vastaa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 8. kohdan mukaan lautakunta tehtäväalueellaan päättää muistakin asioista, ellei tehtävää ole säädetty tai määrätty muun toimielimen tai viranhaltijan ratkaistavaksi.

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta 7.12.2021 § 16

Varhaiskasvatuksen johtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä seuraavat suomenkielisen esiopetuksen ja 6-vuotiaiden lasten perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämistä koskevat periaatteet:

1. esiopetusta voidaan antaa kunnallisissa päiväkodeissa ja koulujen tiloissa sekä yksityisissä päiväkodeissa, kun yksityinen päiväkodi täyttää perusopetuslain ja -asetuksen sekä kunnan esiopetukselle asettamat vaatimukset.

2. esiopetuksen järjestämispaikoista päätetään kasvatuksen ja oppimisen lautakunnassa lukuvuodeksi kerrallaan ennen esiopetukseen ilmoittautumisen käynnistymistä. Kun esiopetukseen ilmoittautuneiden lasten määrä on ilmoittautumisajan päätyttyä tiedossa, lautakunta vahvistaa seuraavan lukuvuoden esiopetuksen järjestämispaikat.
 3. esiopetukseen ilmoittautuminen tapahtuu sähköisen ilmoittautumisen tai paperisen ilmoittautumislomakkeen kautta vuosittain samaan aikaan, kuin perusopetukseen ilmoittautuminen 1. luokalle tapahtuu.
 4. siinä tapauksessa, että huoltaja ei ilmoita lastaan esiopetukseen ko. ajankohtana, esiopetukseen voi ilmoittautua ilman perusteltua syytä ennen esiopetuksen lukuvuoden aloittamisajankohtaa. Perustellusta syystä (esim. muutto) lapsi voidaan ilmoittaa esiopetukseen tätä myöhemminkin.
 5. mikäli lapselle on tehty päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta, tulee ns. oppivelvollisuutta edeltävään esiopetukseen ilmoittautua pääsääntöisesti viimeistään käynnistyvän lukuvuoden syyskuun loppuun mennessä. Varhaiskasvatuspäällikkö voi päättää oppivelvollisuutta edeltävään esiopetukseen ottamisesta tapauskohtaisesti ilmoittautumisen tullessa määräajan jälkeen.
 6. esiopetusta annetaan neljä tuntia päivässä, koulujen työpäivinä, poikkeuksena mahdolliset lauantaityöpäivät, jolloin esiopetusta ei järjestetä. Esiopetuksen päivittäinen toiminta-aika sijoittuu klo 8.30–14.00 väliselle ajalle.
 7. esiopetukseen sovelletaan varhaiskasvatuslain säädöksiä ryhmäkoosta ja henkilöstömitoituksesta
 8. esiopetusryhmässä tulee olla vähintään 14 esiopetukseen osallistuvaa lasta. Esiopetusryhmän koko voi olla mainittua pienempi, mikäli kyseessä on integroitu, pienennetty tai erityisryhmä tai mikäli esiopetuksen järjestämispaikka tarjoaa iltahoitoa tai ympärivuorokautista varhaiskasvatusta. Lisäksi esiopetusryhmä voi olla mainittua pienempi, mikäli kyseessä on kieli- tai vaihtoehtopedagogiikkaa toteuttava ryhmä, jolla on jatkumo samaan pedagogiikkaan perustuvaan perusopetukseen. Lisäksi varhaiskasvatuspäällikkö voi esittää perustellusta syystä esiopetuksen järjestämispaikaksi päiväkotia, missä lapsimäärä on mainittua pienempi niin, että ryhmässä on kuitenkin vähintään seitsemän lasta.
 9. yksityisissä päiväkodeissa esiopetuksen järjestämisen edellytyksenä on, että päiväkotiin muodostuu vähintään seitsemän lapsen ryhmä. Esiopetusryhmä voi olla tätä pienempi, mikäli kyseessä on kieli- tai vaihtoehtopedagogiikkaa toteuttava ryhmä, jolla on jatkumo samaan pedagogiikkaan perustuvaan perusopetukseen.
 10. 6-vuotiaiden lasten perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan kunnallisissa esiopetusryhmissä. Valmistavaa opetusta järjestetään esiopetuksen työpäivinä, viisi tuntia päivässä.
 11. mikäli lapsi on ainoastaan maksuttomassa 6-vuotiaiden lasten valmistavassa opetuksessa, viidennen tunnin opetus toteutetaan ennen ja/tai jälkeen esiopetusajan. Mikäli lapsi on valmistavan opetuksen lisäksi varhaiskasvatuksessa, viidennen tunnin opetus toteutetaan esiopetuksen ulkopuolella, varhaiskasvatusajan puitteissa.
- b) kumota opetuslautakunnan päätös 13.12.2016 § 13
- c) että suomenkielisen esiopetuksen ja 6-vuotiaiden lasten perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämistä koskevat periaatteet otetaan käyttöön 1.8.2022 alkaen ja niitä sovelletaan lukuvuoden 2022–2023 oppilaaksi ottamiseen.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Valmistelu- ja lakiasiat
- ote varhaiskasvatuksen palvelualue
- yksityiset palveluntuottajat

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus kasvatuksen ja oppimisen lautakunnalle

Lisätiedot:

Tiina-Liisa Åkerfelt, 040 586 4893, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi